

JĘZYK POLSKI
WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH
OCEN KLASYFIKACYJNYCH W KLASIE VIII

wymagania	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	wykraczające
Zakres	UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> ● klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>; ● zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; ● wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna</i>), odróżnia je od rodzajów literackich; ● wie, że w utworze literackim 	<ul style="list-style-type: none"> ● wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w utworach; ● stara się posługiwać terminami związanymi z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; ● stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; ● wyszukuje w tekście środki językowe, stara się je nazwać; ● wskazuje związek problematyki utworów z 	<ul style="list-style-type: none"> ● określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w utworach; ● posługuje się najważniejszymi pojęciami związanymi z budową utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; ● wymienia cechy omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; ● rozpoznaje w tekście środki językowe (w tym: <i>neologizm, symbol, alegorię, ironię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów; ● określa problematykę tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których 	<ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; ● poprawnie posługuje się terminami związanymi z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; ● poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy czytanych utworów; ● wskazuje funkcję użytych w tekście środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych utworów literackich; 	<ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; ● wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; ● biegle posługuje się pojęciami związanymi z analizą i interpretacją utworów literackich; ● objaśnia funkcje środków stylistycznych użytych w tekście, celowo stosuje je w swojej wypowiedzi; ● poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną; ● samodzielnie

	<p>występują różne środki stylistyczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; ● wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; ● wymienia elementy dzieła sztuki; ● wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; ● czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; ● rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako <i>reportaż</i>; ● zauważa we wskazanych przez nauczyciela współczesnych 	<p>życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się tekst;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać go ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; ● omawia elementy dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; ● wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; ● klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; ● rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż</i> i <i>felieton</i>); ● znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>odwołuje się utwór;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; ● rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; <p>wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wwyszukuje i porządkuje cytaty; ● wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; ● zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż</i>, <i>felieton</i>); ● samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycji 	<ul style="list-style-type: none"> ● omawia problematykę poznawanych tekstów, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; ● interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; ● wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; ● świadomie włącza cytaty do wypowiedzi, celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; ● określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; ● określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż</i>, <i>felieton</i>); ● analizuje zauważone we współczesnych tekstach nawiązania do 	<p>odczytuje problematykę poznawanych tekstów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminami dotyczącymi innych dziedzin kultury; ● porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; ● samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje je ocenie; ● twórczo i świadomie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; ● wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką; ● biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, felietonu; ● samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycji, nazywa sposób nawiązania
--	--	--	--	--	---

	tekstach nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych			tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich	
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> ● komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; ● dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; ● rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; ● odróżnia mowę niezależną od zależnej; ● zauważa różnicowanie języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; ● stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; ● rozpoznaje 	<ul style="list-style-type: none"> ● świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; ● stara się stosować normę wzorcową i użytkową; ● tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; ● przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; ● rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; ● wzbogaca swoje słownictwo; ● ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; ● stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; ● stosuje normę wzorcową i użytkową; ● rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; ● przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; ● rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; ● zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; ● odróżnia treść i zakres wyrazu; ● używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; ● poprawnie używa homonimów; ● rozpoznaje i nazywa różne 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie, na czym polega charakter działań językowych; ● formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; ● rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; ● poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną ● wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; ● funkcjonalnie korzysta ze słowników; ● różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; ● nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form; ● nazywa rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> ● świadomie i celowo wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; ● formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, uwzględnia obowiązujące normy; ● świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; ● celowo wykorzystuje mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu; ● bogaci swoje słownictwo oraz ocenia rozwój i różnicowanie języka polskiego; ● biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych;

	<p>nazwy osobowe i miejscowe, używa ich;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podaje przykłady homonimów; ● stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, ● stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, ● nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia znaczenie homonimów; ● zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, ● stosuje zasady etykiety językowej, ● pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<p>style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, ● pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<p>stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia zasady etykiety językowej, ● pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<ul style="list-style-type: none"> ● biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; ● doskonali własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; ● wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach; ● zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> ● krótko wypowiada się na podany temat; ● stara się używać prostych środków retorycznych; ● z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; ● pisze według podanego wzoru, z pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> ● wypowiada się, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; ● gromadzi materiał potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; ● pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list 	<ul style="list-style-type: none"> ● wypowiada się, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; ● gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; ● pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując 	<ul style="list-style-type: none"> ● tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; ● świadomie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; ● samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> ● w wypowiada się, realizując zamierzony cel; ● wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; ● samodzielnie planuje pracę, notuje, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł;

	<p>nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● stosuje akapity; ● formułuje prostą tezę; ● wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; ● przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; ● stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; ● z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; ● rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; ● zna i stosuje podstawowe zasady etyki 	<p>motywacyjny, starając się zachować ich cechy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; ● formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; ● wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; ● przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; ● podaje przykłady ilustrujące argumenty; ● formułuje proste wnioski; ● rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; ● zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; ● podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) ● formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, ● głośno, płynnie czyta 	<p>odpowiednią dla danej formy kompozycję;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● stosuje akapity jako spójne całości myślowe; ● formułuje tezę i hipotezę; ● wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; ● przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; ● podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; ● formułuje wnioski wynikające z argumentacji; ● rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; ● zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; ● dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); ● formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; ● głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<p>selekcjonuje i porządkuje materiał potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; ● stosuje akapity; ● samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; ● swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; ● podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; ● podsumowuje rozważania; ● rozpoznaje w różnych tekstach perswazję i manipulację, wskazuje ich funkcję; ● zna i stosuje podstawowe zasady 	<ul style="list-style-type: none"> ● pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując świadomie różnorodne środki językowe; ● twórczo i świadomie stosuje akapity; ● formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki; ● wyraża własne zdanie i uzasadnia je; ● podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; ● samodzielnie formułuje wnioski; ● rozpoznaje w przekazach medialnych perswazję i manipulację; ● twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego; ● formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące ukrytych znaczeń w utworze; ● recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków
--	---	---	--	--	---

	<p>wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); ● formułuje pytania dotyczące budowy utworu; ● głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<p>i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej</p>		<p>etyki wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); ● formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; ● interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza 	<p>głosowych</p>
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> ● korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; ● rozwija nawyk systematycznego uczenia się; ● uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; ● uczestniczy w wyjściach o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> ● korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; ● uczy się systematycznie; ● uczestniczy w projektach edukacyjnych; ● podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; ● rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; ● uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> ● korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; ● rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; ● stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; ● aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; ● uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ● pogłębia swoją wiedzę, korzystając, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; ● rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; ● bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; ● aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; ● ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; ● z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; ● aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	<ul style="list-style-type: none"> ● czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> ● czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> ● czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> ● czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> ● czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami, samodzielnie wyciąga wnioski
--	---	---	--	---	---

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.